

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 8 april 1921 kl. 4 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 5, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för spridande av kunskap och färdighet i enklare bokföring, lämpad för deklarations avgivande.

I en inom andra kammaren av herr *Olsson* i Ramsta avgiven motion, nr 11, hemställes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att utredning verkställes om, vad som från statsmakternas sida kan åtgöras för att verksamt bidra till att bibringa det svenska folket kunskap och färdighet i enklare bokföring, lämpad för deklarations avgivande, och sedan för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda. *Motionen.*

I motiveringen för sin framställning yttrar motionären, att skall syftet med 1920 års ändringar i taxeringsförordningarna vinnas, nämligen att nå fram till ett exaktare taxeringsresultat, då måste det svenska folket mera allmänt lära sig att föra räkenskaper. Det statsunderstöd, som hittills utgått till bokföringsföreningar, leder icke till målet. Det svenska folket måste bibringas kunskap och färdighet i bokföring, anpassad för deklarationsblanketternas ifyllande. Folkskolan och fortsättningskolan ha nu genom den nyss genomförda undervisningsreformen fått möjlighet att här gripa in, men för att den behövliga undervisningen skall komma till stånd fordras, att en god handledning utarbetas för lärarna tillika med en lämplig bokföringsbok för eleverna. Särskilt statsunderstöd borde lämnas såväl till denna undervisning som ock till

enklare bokföringskurser för vuxna. För utarbetande av ett detaljerat förslag till frågans lösning bör utredning verkställas.

Utskottet.

Utskottet, som givetvis uppskattar betydelsen av bokföring icke blott för en riktig taxering men framförallt för skapande och bevarande av en ordnad ekonomi, vill till en början erinra om att statsmakternas åtgärder för att hos det svenska folket sprida kunskap i detta ämne icke stannat vid beviljandet av understöd till bokföringsföreningar. Sådant understöd har utgått sedan år 1912. Under en lång följd av år har dessutom betydande statsunderstöd beviljats till undervisningskurser för mindre jordbrukare. Och vid ett flertal av dessa kurser har undervisning meddelats i bokföring. Åtskilliga kurser hava ägnats åt enbart detta ämne. Erfarenheterna om frukterna av denna undervisning äro emellertid knappast tillfredsställande. De uppmuntra näppeligen till igångsättande av någon väsentligt utvidgad bokföringsundervisning bland de äldre. Större förhoppningar äro efter utskottets mening att knyta till undervisningen av det uppväxande släktet. Gällande undervisningsplan för rikets folkskolor upptager övningar i enklare bokföring och i samband därmed uppgörande av enklare självdeklarationer. En ännu mera framskjuten plats har bokföringen fått på programmet för fortsättnings-skolan, vilken i första hand fått till uppgift att främja de ungas utbildning för det nutida samhälls- och arbetslivet.

I folkundervisningskommitténs skissering av fortsättningsskolans allmänna undervisningsplan ingår bokföring med ifyllande av vanliga blanketter i samtliga lärokurser i arbetskunskap, och i sin utveckling av lärokursen i medborgarkunskap yttrar kommittén, att på grund av det nära sammanhang, som i verkligheten råder eller bör råda mellan självdeklaration och bokföring, är det önskligt, att dessa båda kursmoment ställas i den förbindelse med varandra, som förhållandena påkalla och medgiva.

Betydelsen av fortsättningsskolans undervisning i nu ifrågavarande ämne har sålunda framhållits redan innan de senaste större förändringarna i taxeringsförordningarna vidtogos.

Enligt den av Kungl. Maj:t år 1918 utfärdade stadgan för fortsättningsskolorna skall också i ämnet arbetskunskap ingå undervisning i bokföring, och således bör vid denna undervisning tillfälle kunna beredas till förverkligande av de önskemål, som motionären uppställer. I lärlings-skolorna för hantverk och industri ingår bland de obligatoriska ämnena

yrkesekonomi, och detta ämne innefattar också ibland annat yrkesbokföring och självdeklaration. Härav framgår, att planen såväl för fortsättningskolans undervisning som för den kommunala yrkesundervisningen är sådan, att den ej endast lämnar utrymme för undervisning i bokföring utan rent av påbjuder sådan. Motionärens önskemål böra alltså på denna väg kunna förverkligas. Väl kunna brister framträda i undervisningen på här ifrågavarande liksom på andra områden, särskilt under övergångsåren, men i den mån erfarenheter vinnas och lärarekåren erhåller den speciella utbildning, som de nya uppgifterna påkalla, skola säkerligen allt bättre läroböcker bliva tillgängliga och resultatet av undervisningen i allt högre grad kunna tjäna det medborgerliga livets växande krav. I varje fall synas skäl ej föreligga att igångsätta en utredning rörande bokföringsundervisningen förrän åtminstone ett omdöme i stort kan göras om vad som genom den senaste stora skolreformen kan vinnas på nu ifrågavarande område.

Då utskottet för sin del anser, att framför allt genom fortsättningskolornas verksamhet men även på annat sätt kunskap och färdighet i enklare bokföring, lämpad även för deklara-tions avgivande, med tiden torde bliva allt mera spridda inom olika lager av vårt folk, hemställes,

att förevarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 8 april 1921.

På utskottets vägnar:

A. OLSSON.

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar *Olsson* i Mora, *Björkman* i Norrköping, *Hedvall*, *Bergström* i Högsön, *Dalgren*, *Paulsen*, *Wallerius*, *Öhman*, *Johansson* i Edsbyn och *Strindlund*.
